

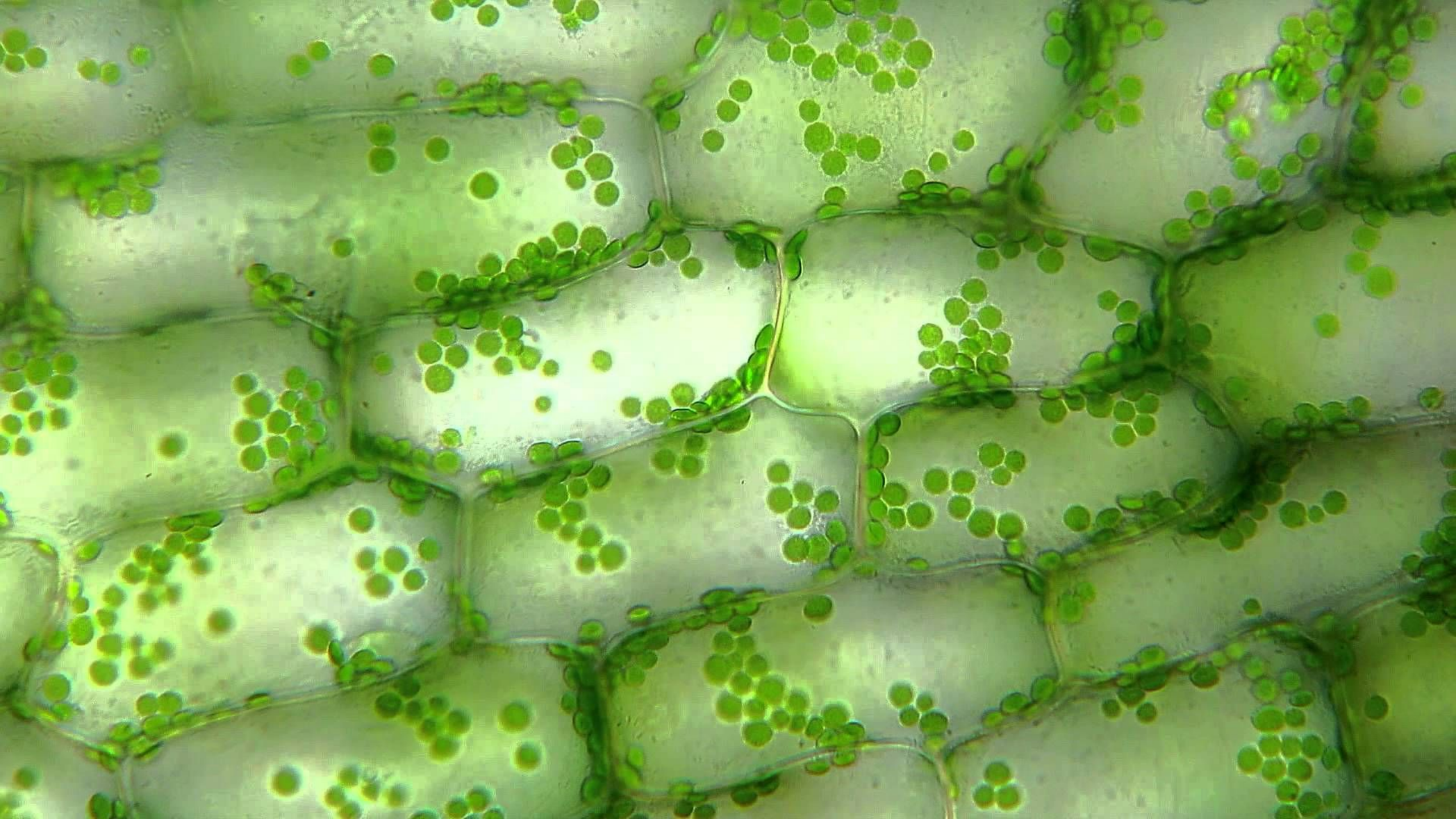
**Сабақтың тақырыбы: Жасуша, ұлпа, мүше,
мүшелер жүйесі түсініктері.**

**Сабақтың мақсаты: «жасуша», «ұлпа»,
«мүше», «мүшелер жүйесі» ұғымдарды түсіну**

Мұғалім: Кунанбаева Гаухар Жанатовна

Жасуша дегініміз не?

- ✓ Тірішіліктің құрылымдық, қызметтік бірлігі**
- ✓ Жасушаны алғаш тапқан ғалым Р. Гук**
- ✓ Жасушаны зерттейтін ғылым - Цитология**

Жасуша

Прокариоттер

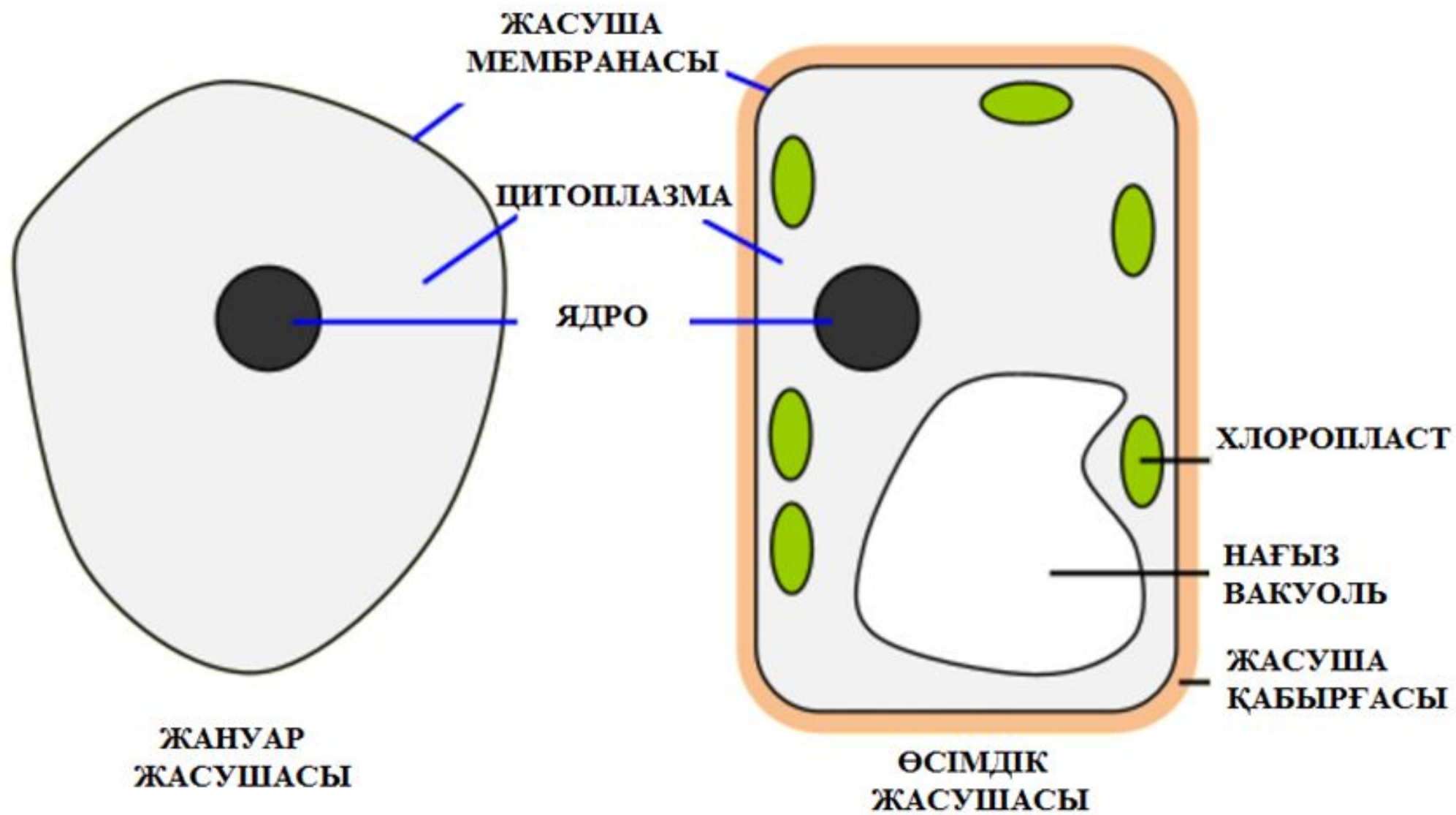
Эукариоттар

Ядросы толық жетілмеген

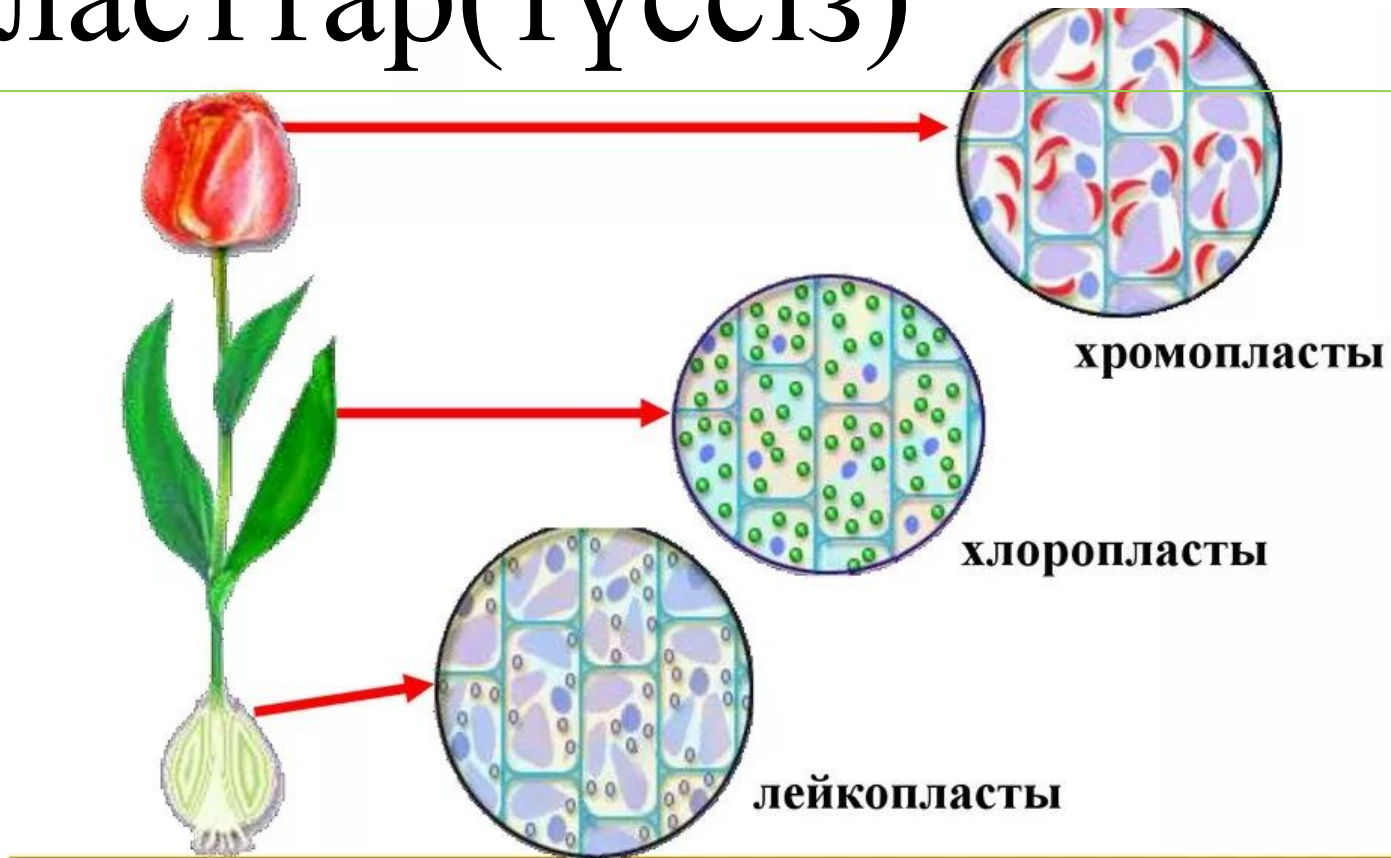
Ядросы толық жетілген

Бактериялар

Протистер, барлық
көп жасушалы ағзалар

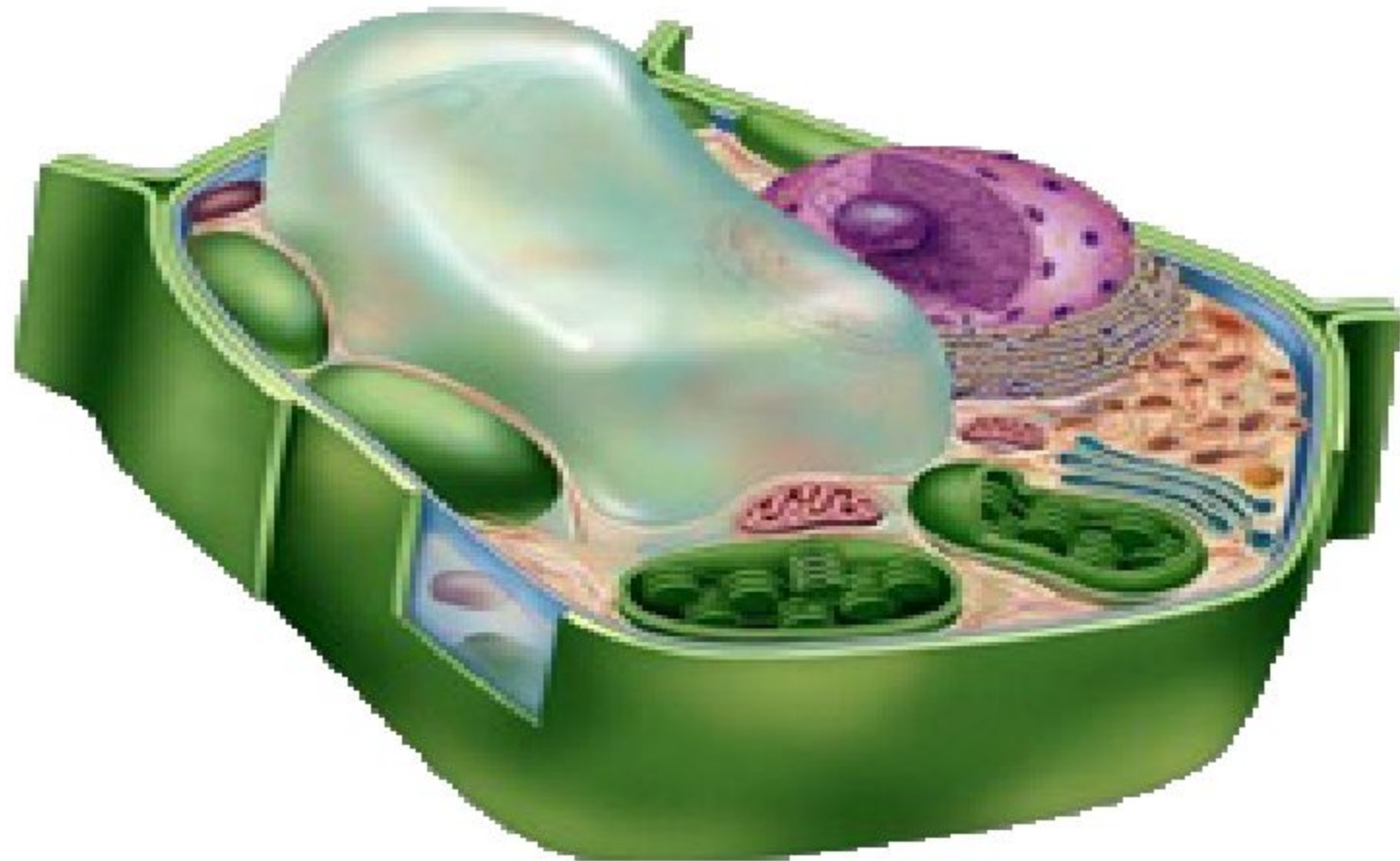

Пластидтердің 3 түрі болады: хлоропласттар, хромопласттар, лейкопласттар(түссіз)

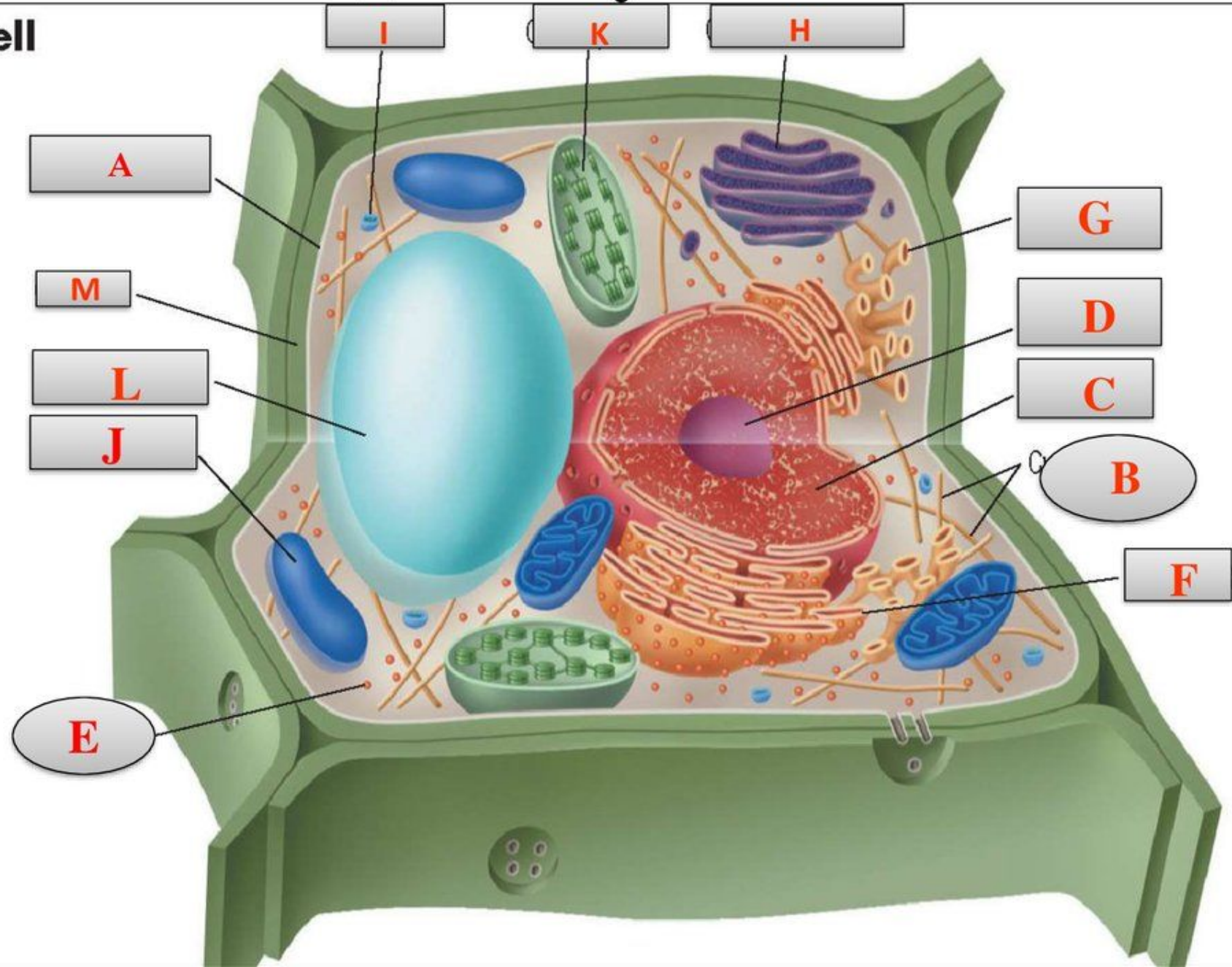
Пластидтер	Қызметі
Хромопластар	Пайдалы немесе зиянды заттарды жинайды. Жемістердің, жемтамырларларда болады. Гүл күлтелеріне ашық түс береді
Лейкопластар	Қоректік зат – крахмалды жинайды. Өсімдіктің ақ түсті мүшелерінде болады. Мысалы: картоп түйнегі, күнбағыс, бидай дәні.
Хлоропластар	Жасыл түсті, фотосинтез үрдісі жүріп, ағзалық зат – глюкоза түзеді

Вакуоль

Өсімдік жасушасы

Plant cell

Тек өсімдік жасушасының ерекшелігі

Жасуша қабырғасы

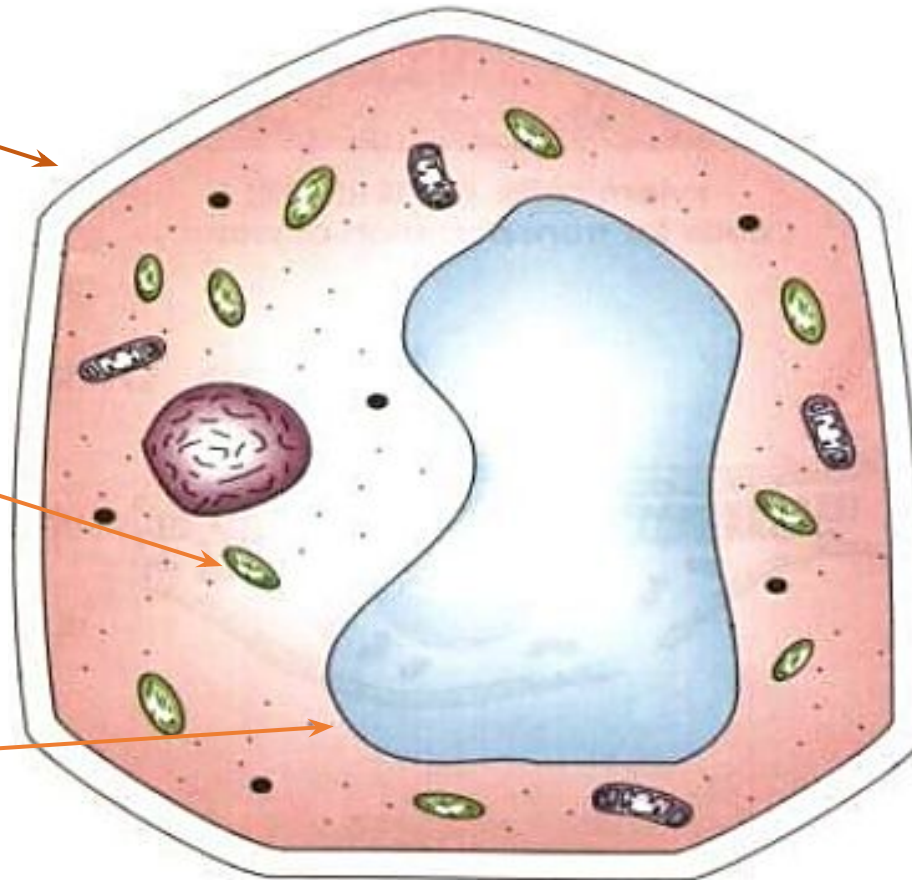
- Целлюлозадан тұрады
- Жасушаға пішін береді

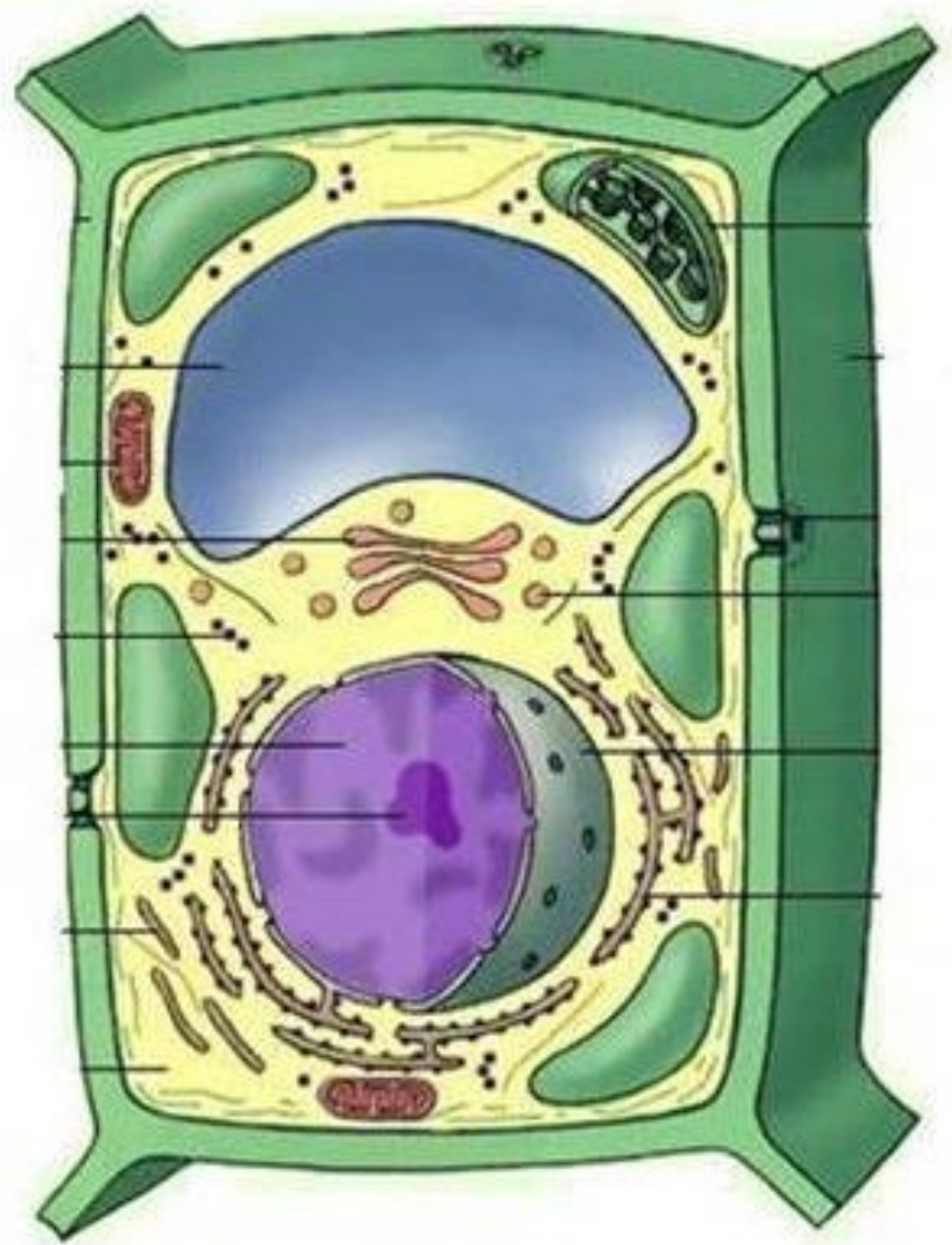
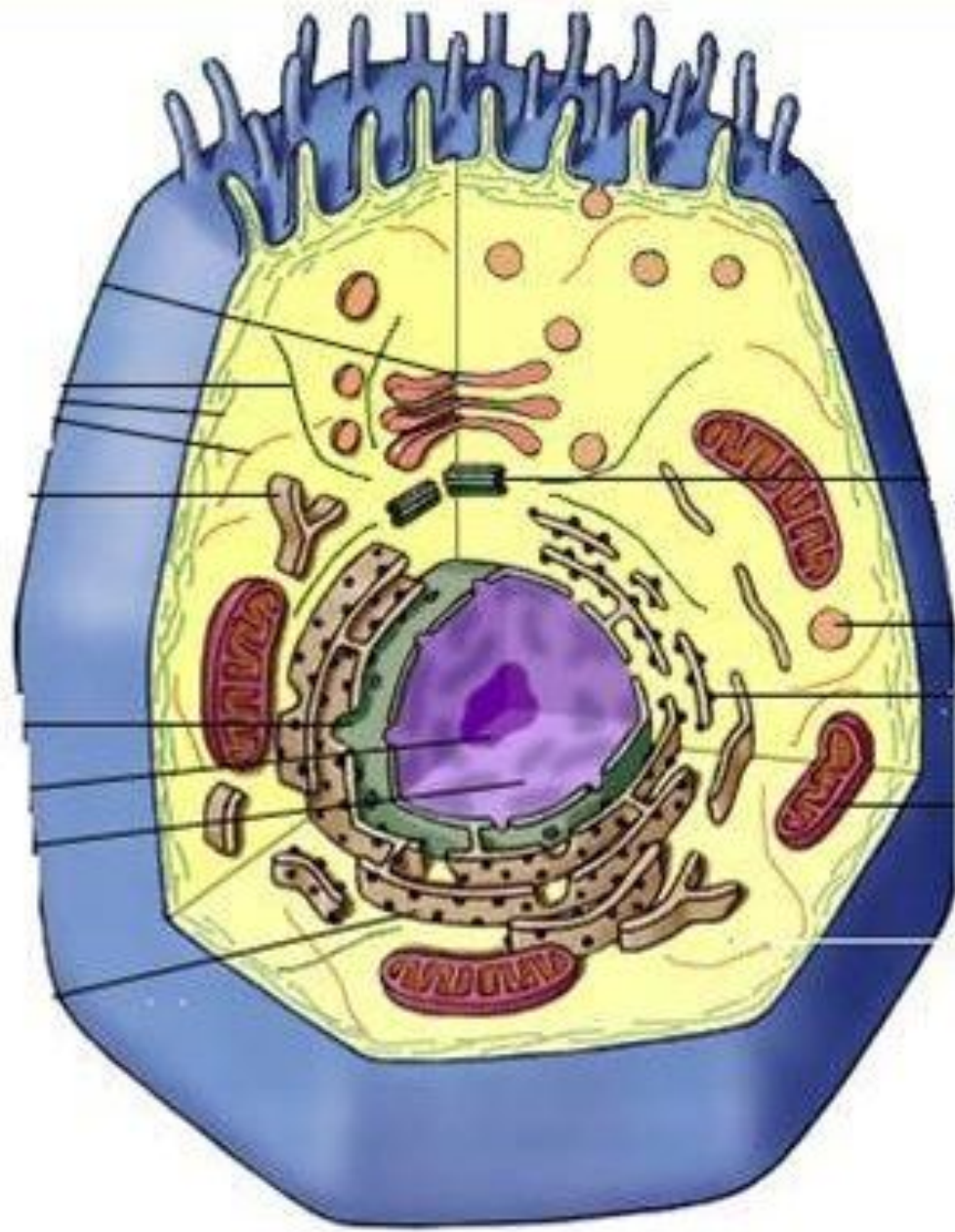
Хлоропластар

- Өсімдікке жасыл түс береді
- Фотосинтез үрдісі жүреді

Вакуоль

- Іші сұйықтыққа толы
- Суды қорға жинайды

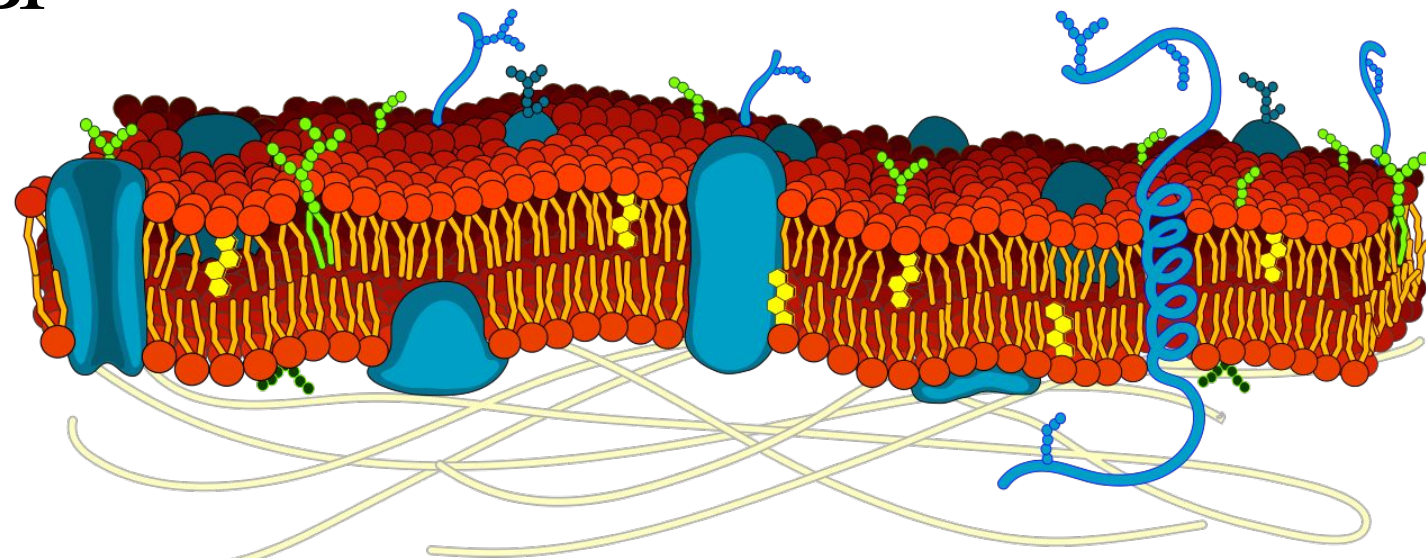

Құрылымдық бөліктер	Ерекшеліктері
Ядро	
Цитоплазма	
Жасуша мембранасы	

Жасуша мембранасы

- Жасушаны қорғайды
- Жасушаны сыртқы ортадан бөледі
- Зат алмасуға қатысады

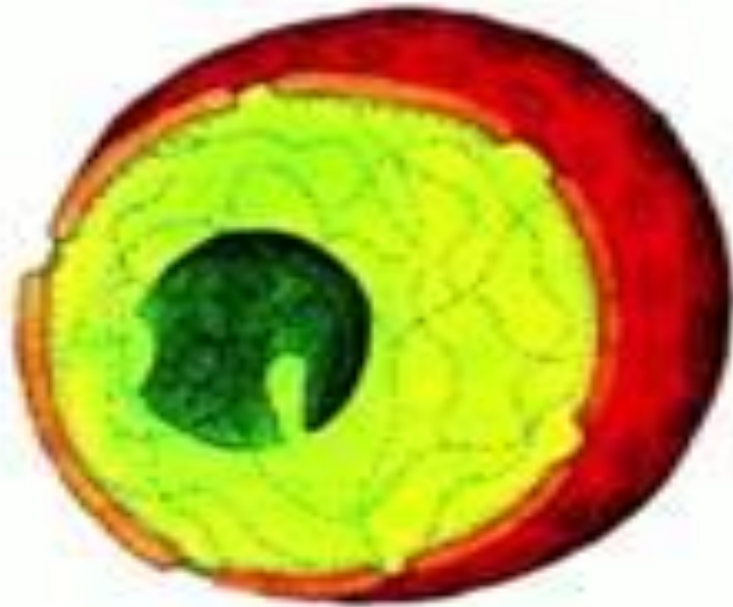

Цитоплазма

- Жасуша органоидтары орналасады
- Жасушадағы тіршілік әрекеттеріне қатысады
- Үнемі қозғалыста болады

Цитоплазма

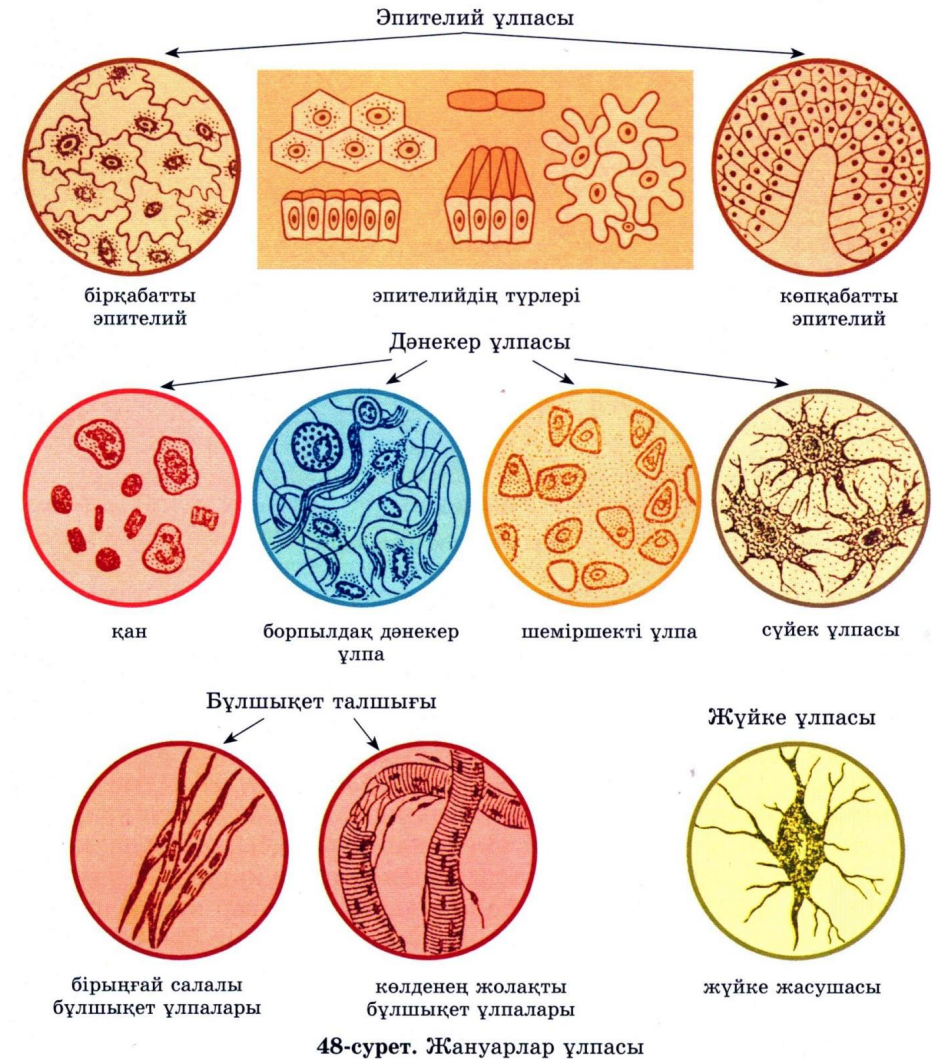
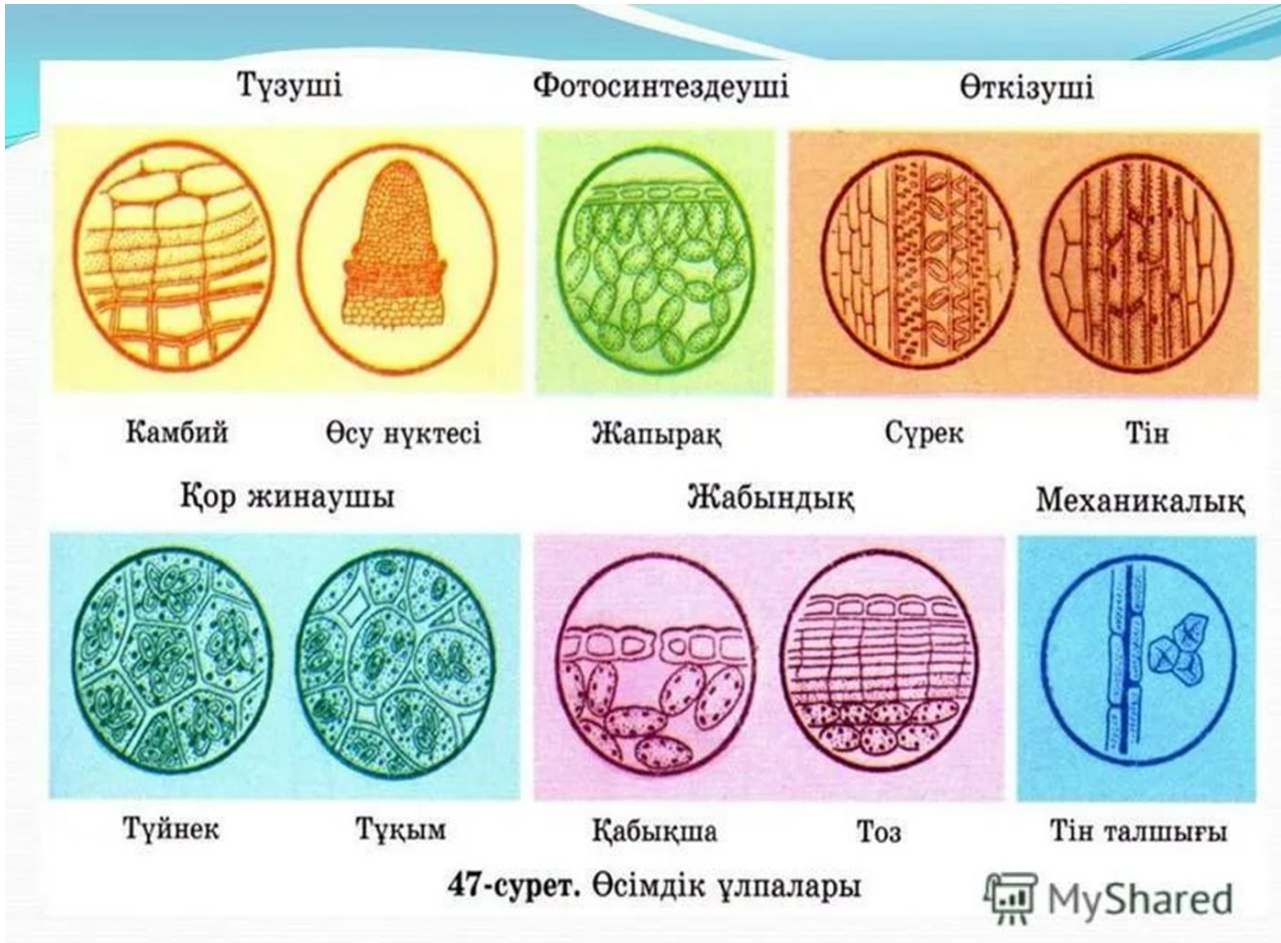
Ядро

- Тұқым қуалаушылық ақпараты сақталады
- Жасушаның көбеюіне қатысады
- Тіршілік әрекетін басқарады

Жасушаның құрылымдық бөліктерінің сипаттамалары мен қызметтері берілген. Жасушаның органоидтарын анықтау.

Ж.бөліктері	Жасушаның бөліктерінің сипаттамалары	Атқаратын қызметтері
	Өсімдік және жануар жасушасының сыртын қаптайды	Жасушаның ішкі құрам бөліктерін қорғайды
	Өсімдік мембранасының сыртынан қоршайды	Өсімдік жасушасының пішінін қалыпты сақтайды
	Жасушаның ішкі ортасы, қоймалжың сұйықтық	Жасушаның құрылымдық бөліктерін байланыстырады
	Тек өсімдік жасушасында кездеседі. Іші сұйықтыққа толы	Суды қорға жинайды
	Эукариотты ағзаларда болады	Генетикалық ақпарат орналасқан
	Жасыл түсті және сопақша пішінді	Фотосинтез үрдісі жүреді

Ұлпа – құрылысы, шығу тегі және атқаратын қызметі ұқсас жасушалар тобы мен жасушааралық сұйықтық жиынтығы.

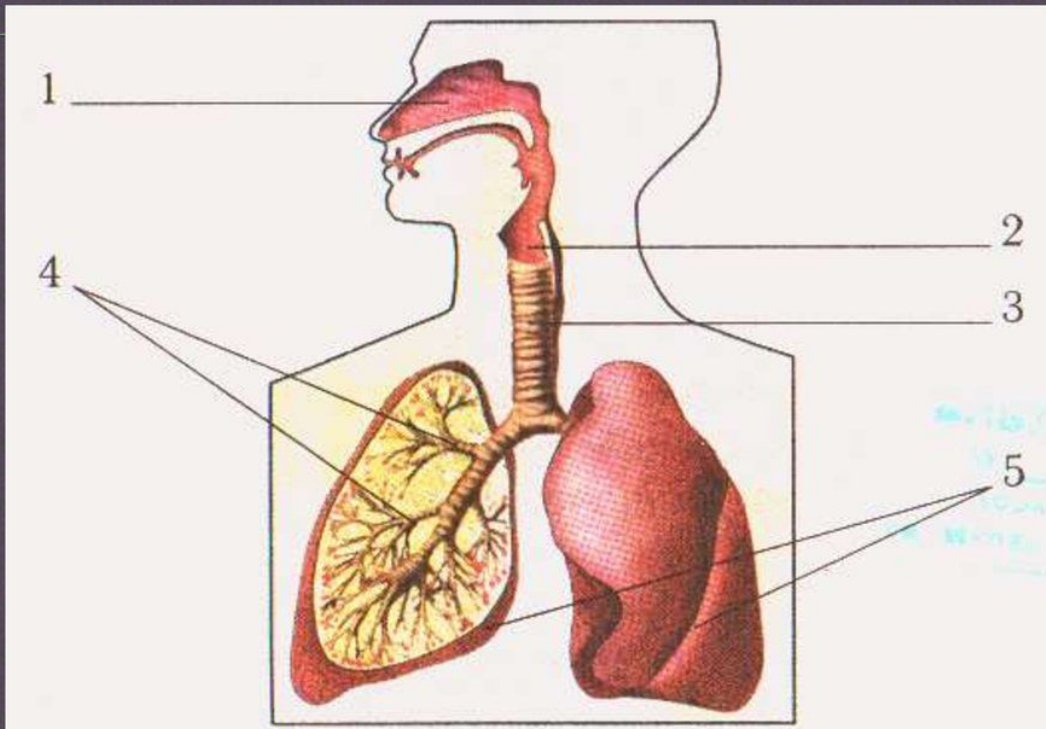
Мүше – тұрақты орны құрылысы бар және белігі бір қызмет атқаратын ағза бөлігі.

Мүшелер атқаратын қызметтері бойынша **мүшелер жүйелеріне** бірігеді.

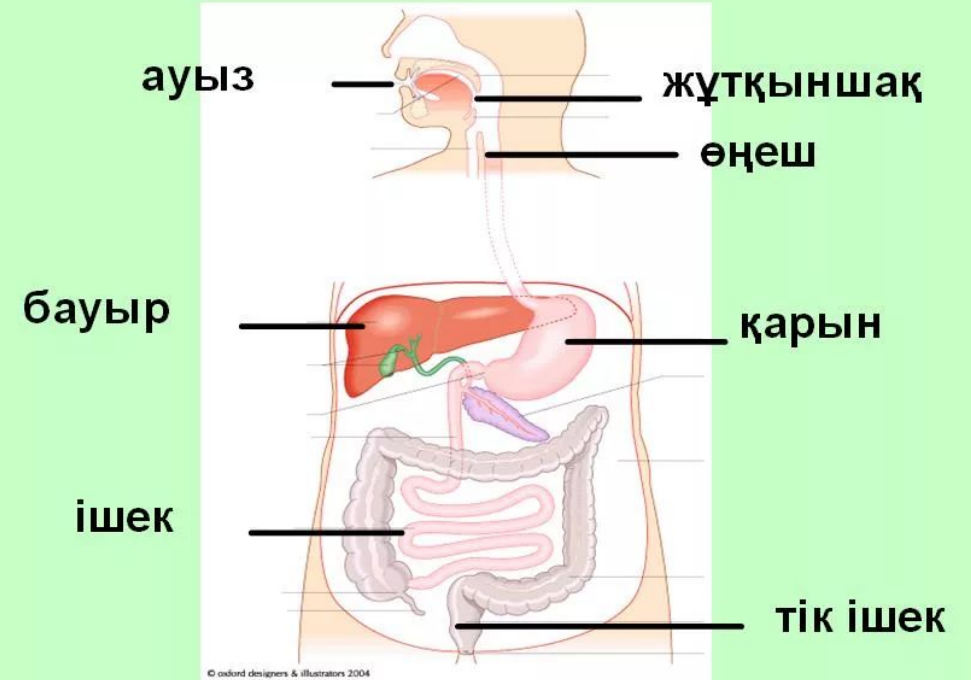
Өсімдік мүшелерін жазыңыз.

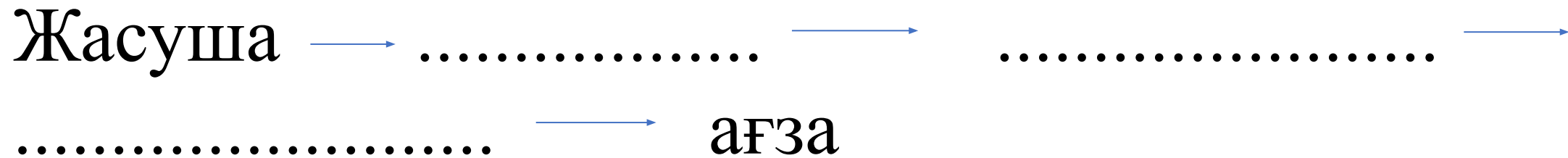
Жануар мүшелерін жазыңыз.

Тыныс алу мүшелерін жазу

Ас қорыту мүшелері

Ағза – белгілі ортаға өз бетімен тіршілік етуге бейімделген, тірі және тарихи қалыптасқан біртұтас жүйе. Ағза өзіне тән құрылысы мен даму ерекшелігіне ие.

